

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Hurme, J. 2021. Aloituskartoitus tasoittaa opintopolkua. Oamk Journal 31/2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021062239410>

Aloituskartoitus tasoittaa opintopolkua

5.7.2021 - Hurme Jarkko

Useimmat uudet opiskelijat aloittavat vuosittain opintonsa alkusyksystä. Oulun ammattikorkeakoulussa opinnot alkavat intensiiviviikolla, jolloin opiskelijat tutustuvat ammattikorkeakoulun toimintatapoihin, tietojärjestelmiin ja muuhun toimintaan sekä aloittavat koulutusohjelmiensa mukaisen opiskelun.

Aloituskyselyllä saadaan opintojen alussa tärkeää tietoa tuutoroinnin tueksi.

Onnistuneeseen opintojen aloitukseen vaikuttavat monet tekijät. Oulun ammattikorkeakoulussa (Oamk) käytetään opiskelijoiden itsereflektiota opintojen aloituksesta lähtien. Tässä artikkelissa keskitytään opiskelijan itsereflektiosta saatavan ennakkotiedon hyödynnettävyyteen opintojen alkuvaiheessa.

Koronavuoden haasteet heijastuvat opiskelijan arkeen

Syksy 2020 oli hakijatilastojenkin valossa poikkeuksellinen. Hakijamäärät korkeakouluihin olivat ennätyskorkeat. Covid-19, aloituspaikkojen lisääminen ja opiskelijavalintauudistuksen täytäntöönpano teki aloitussyksystä poikkeuksellisen [1]. Valtakunnallisesti opiskelupaikan vastaanottaneiden määrä kasvoi 15 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna [1].

Korkeakoulujen arviointineuvoston (Karvi) raportin [2] mukaan yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa siirtyminen etäopetukseen sujui pääosin hyvin, mutta syksyllä 2021 on Karvin mukaan tärkeää kiinnittää erityistä huomiota hyvinvointiin, opiskelijoiden saamiseen takaisin opiskelijayhteisöön sekä itseohjautuvuuden valmiuksien kehittymiseen. Erityisen ryhmän muodostavat opintojaan aloittavat opiskelijat, sillä heillä ei ole jatkavien opiskelijoiden tapaan onnistunutta ryhmäytymistä.

Aloittavien opiskelijoiden kohdalla itseohjautuvuus- ja itsereflektiovalmiuksia on pyrittävä kriittisesti korostamaan. Itseohjautuvuus on kriittinen onnistumistekijä korkeakouluopinnoissa etenkin nyt, kun etäopetus ja sen vaatimat digitaalisen oppimisen taidot ovat vallitsevan koronavirustilanteen vuoksi tärkeitä.

Oamkin aloituskyselyn toivottiin tuovan tietoa mahdollisista ongelmista itseohjautuvuudessa, sillä opiskelijat pystyivät kyselyssä kertomaan mahdollisista uhkatekijöistä. Vuoden 2020 kyselyssä niitä ei kuitenkaan noussut esille.

Digiohjaukseen kiinnitettiin erityistä huomiota niin tuutoropettajan ohjauksissa kuin erikseen laaditussa digiopetuspaketissakin, joka oli osana orientoivia opintoja. Digiopetuspaketti pyrittiin laatimaan selkeäksi ja itseopiskellen suoritettavaksi. Näin myös itseohjautuvuuteen pystyttiin ohjaamaan jo opintojen ensimmäisten viikkojen aikana. Merkityksellistä on siis pohtia jatkossakin, millä tavoin opiskelijoiden itseohjautuvuutta voidaan tukea opintojen alussa.

Opintojen aloitus

Penttisen ym. [5] ja Vellosten ym. [3] näkemysten mukaan korkeakouluopiskelu on yksilöllinen oppimisprosessi. Sitä on pyritty valtakunnallisestikin tukemaan pitkäjänteisellä kehitystyöllä (ks. esim. [4]). Eri ohjaus- ja yhteistyömuotojen prosesseja ja tuloksellisuuden arviointimittareita kehitetään ja vanhoja parannetaan, jotta opinnot sujuisivat hyvin.

Opintoihin kiinnittymiseen vaikuttavat monet opiskelijan omista lähtökohdista kumpuavat ja yhteisöstä lähtöisin olevat tekijät, joihin voidaan vaikuttaa ohjauksella ja opiskelijan itsereflektiota tukemalla. Opintojen aloituskysely on tärkeä työkalu ohjausdialogin aloittamisessa tuutoropettajan ja opiskelijan välillä. Opiskelijan itsereflektiosta saatavan ennakkotiedon hyödynnettävyys opintojen alkuvaiheessa on suuri. Se antaa tuutoropettajalle, tutkintovastaavalle ja opinto-ohjaajalle tietoa ryhmän opiskelijoista. Koska yksilöllisen tuen määrä vaihtelee, fokuoituu opintojen alkuvaiheessa mahdollisen lisätuen tarve oikein.

Penttinen ym. [5] ovat tutkineet opiskelijoiden näkemyksiä opintojen etenemisestä ja siihen liittyvistä tekijöistä opintopolulla. Laureassa tehdyn tutkimuksen [3]

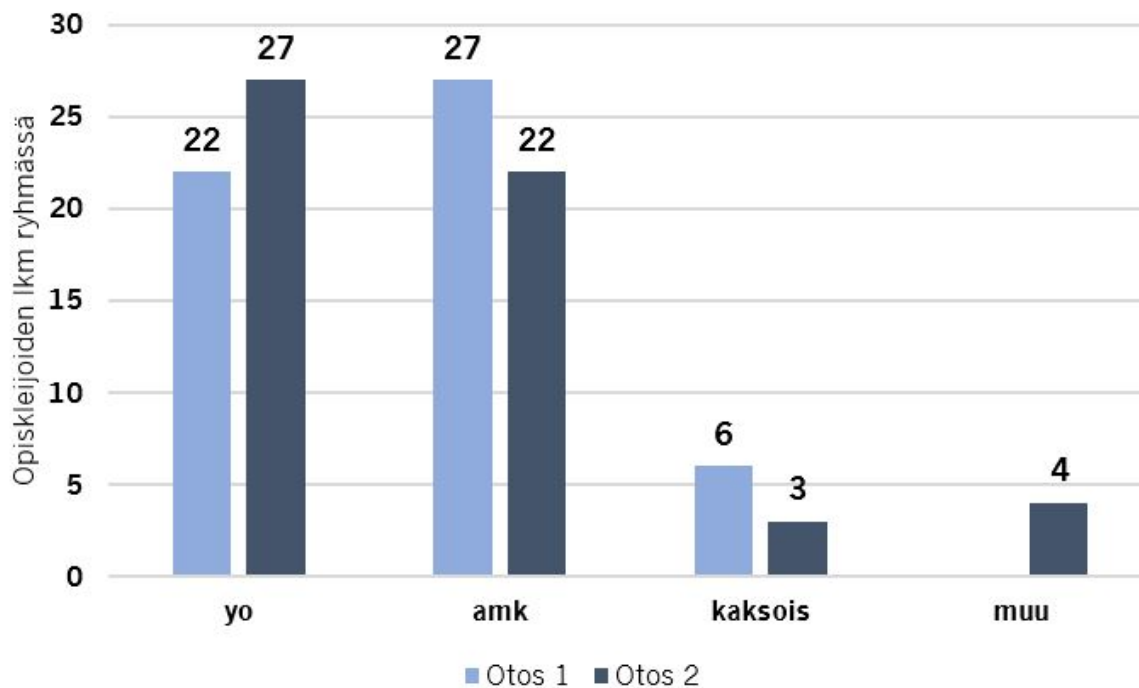
tuloksista käy ilmi, että eniten onnistuneeseen opintojen aloitukseen vaikuttavat ensimmäisen lukuvuoden opettajat, opettajatuutorit ja muut opiskelijat sekä aloituksessa käsiteltävä tietomäärä.

Vellosen ja Latva-Korpelan [3] mukaan opintojen aloituksen yksi suurimmista riskitekijöistä onkin juuri suuri tietomäärä ja sen kohdentuminen opintojen alkuvaiheeseen. Oamkissa opetuksen aloitus suunnitellaan niin, että uuden opiskelijan saaman tiedon määrä olisi kohtuullinen. Tätä seurataan tuutoropettajien opiskelijoilta saamien opiskelijapalautteiden perusteella. Keskeisenä ajatuksena on, että ensimmäisten viikkojen aikana ohjaus keskittyy nimenomaan opintojen aloittamisen sujuvuuteen ja siihen liittyvien ongelmien ratkaisemiseen sekä oppimisen esteiden poistamiseen niin varhaisessa vaiheessa kuin mahdollista.

Kahden ryhmän tulokset

Tekniikan ja luonnonvara-alan yksikössä tutkittiin syksyllä 2020 kahden aloittaneen opiskelijaryhmän aloituskyselyitä. Kysely on opinto-ohjaajien laatima ja siinä jokaiselta opiskelijalta tiedustellaan opintojen aloitukseen liittyviä ajatuksia, mahdollisia rajoitteita ja uhkakuvia. Kyselyn tulosten perusteella erityisohjausta tarvitsevat opiskelijat ohjataan tuutoropettajan ja/tai opinto-ohjaajan kanssa jatkokeskusteluun. Syksyn 2020 osalta 19 % aloittaneista opiskelijoista ohjattiin opinto-ohjaajien tuen piiriin ja tuutoropettajan erityisohjaukseen.

Vuoden 2020 syksyllä opintonsa aloittaneista tähän tutkimukseen osallistuneista ryhmistä ammatillisen tutkinnon suorittaneita oli 44,1 %, ylioppilaita 44,1 % sekä kaksoistutkinnon suorittaneita 8,1 %. Muun ammatillisen tutkinnon suorittaneita oli 3,6 %. (Kuvio 1.)

KUVIO 1. Opiskelijoiden koulutustaustan jakauma

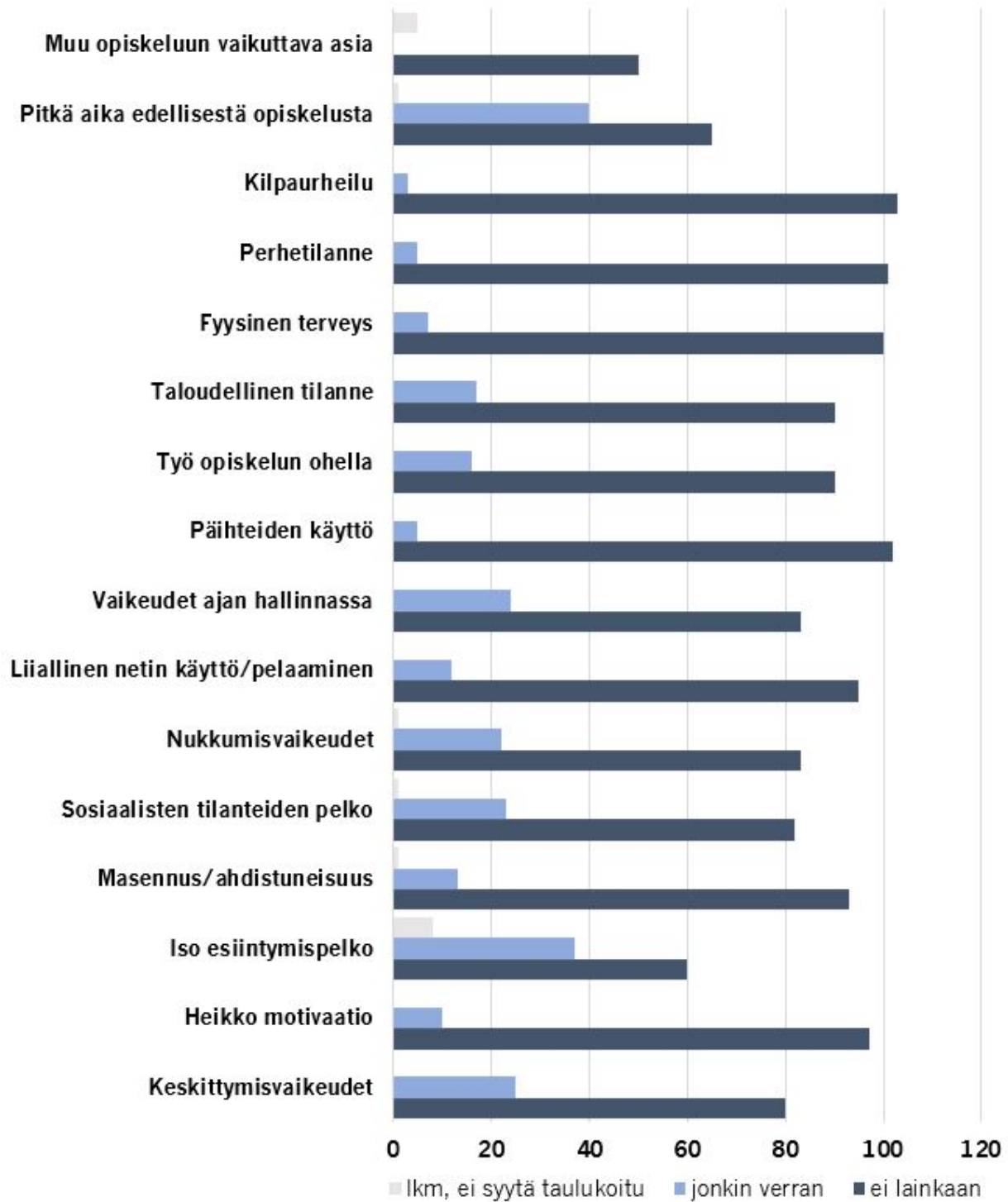
Vertailun vuoksi on hyvä havainnoida Eurostudent-kyselyn taulukkoa 1 opiskelijoiden taustoista [6].

TAULUKKO 1. Eurostudent-kyselyn aineisto [6]

Viimeksi suoritettu tutkinto tai oppimäärä	Tutkinto jota parhaillaan suorittaa				Kaikki %
	Alempi korkeakoulututkinto yliopistossa %	Ylempi korkeakoulututkinto yliopistossa %	Ammattikorkeakoulututkinto %	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto %	
Ylioppilastutkinto tai lukion oppimäärä	76	12	42	5	40
Ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto tai erikoisammattitutkinto	7	2	34	3	18
Kaksoistutkinto (ammattillinen tutkinto ja ylioppilastutkinto samanaikaisesti suoritettuna)	2	0	4	1	2
Ammattikorkeakoulututkinto	5	15	8	78	11
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	0	2	0	3	1
Alempi korkeakoulututkinto yliopistosta	3	46	1	1	14
Ylempi korkeakoulututkinto yliopistosta	3	10	2	5	4
Lisensiaatin tai tohtorin tutkinto	...	1	0	0	0
Ulkomainen tutkinto	1	10	5	4	6
Muu tutkinto (esim. opistoasteen tutkinto)	2	1	4	...	3

Mikä opiskelijoita huolettaa?

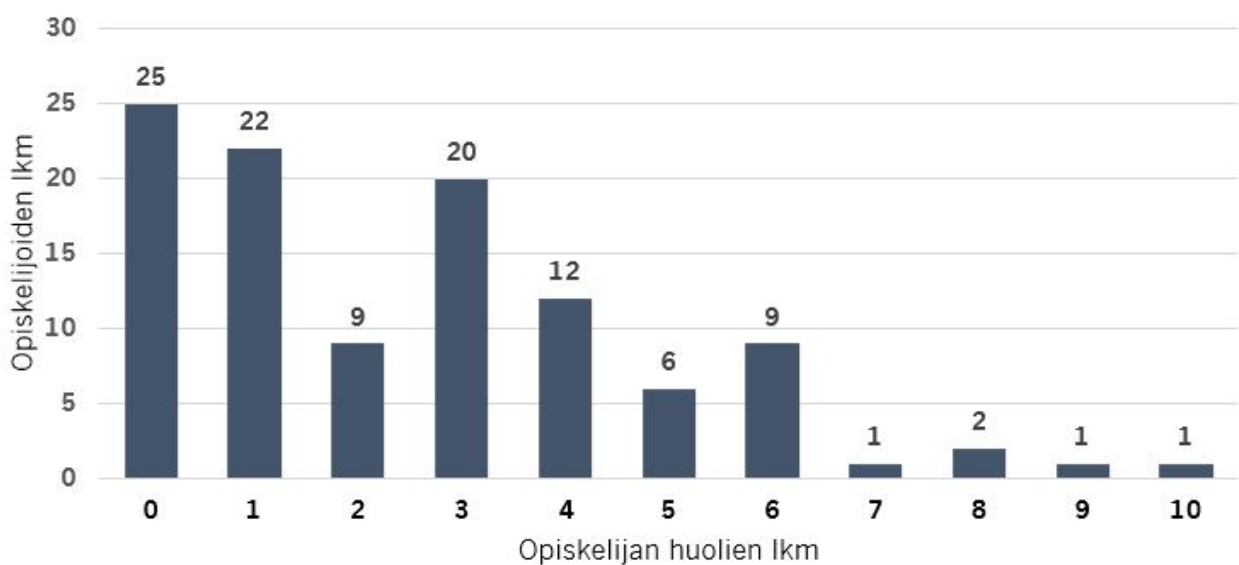
Aloituskyselyssä saatiin ensikäden tietoa opiskelijoiden opintojen aloitukseen liittyvistä mahdollisista haittatekijöistä. Kahden ryhmän tulokset on yhdistetty, ja tulokset on esitetty kuviossa 2 (N=111).

KUVIO 2. Opiskelijoiden aloituskyselyn tulokset

Tulosten perusteella suurimmaksi huolenaiheeksi nousi opiskelutauko aiemman koulutuksen ja nyt aloitettujen korkeakouluopintojen välillä. Se nousee jopa esiintymispelkoa ja ajanhallinnan vaikeuksia suuremmaksi. Muu opintointoihin vaikuttava asia -luokkaan oli vapaapalautteen nojalla nostettu muutamina yksittäisinä tapauksina ADHD-oireyhtymä, syvä ahdistus ja masennus sekä lukihäiriö.

Kuviossa 3 on esitetty opiskelijoiden nimeämien huolenaiheiden lukumäärät. Kuvion vastaukset eivät välttämättä korreloi sen kanssa, onko opiskelija toivonut ohjaisaika.

KUVIO 3. Opiskelijan itsereflektion tuloksena olevien haasteiden määrä

Esimerkiksi opiskelija, joka oli merkinnyt kymmenen opintojen alkuun haastetta tuovaa asiaa, ei ollut toivonut ohjaisaika. Jotkut, jotka eivät olleet ollenkaan huolissaan opintojen aloituksesta, olivat kuitenkin toivoneet ohjaisaika opintojen alkuun. Toisaalta sekään, että aloituskyselyssä on ilmaissut huolenaiheitaan useassa eri kategoriassa, ei kovinkaan usein tarkoita opiskelijan ongelmien ja huolien kasautuneisuutta.

Yhteenveto

Kyselyjen otoskoko oli suhteellisen suuri, joten sen perusteella siitä voidaan tehdä jonkinasteisia päätelmiä. Toisaalta opintojen aloituskysely tehdään heti

ensimmäisien päivien aikana, jolloin pienikin epävarmuustekijä voi kyselyä täytettäessä tuntua suuremmalta ongelmalta tai haasteelta kuin se käytännössä onkaan.

Kun opiskelijoille tarjotaan oikeanlaista informaatiota sopivassa suhteessa ja opiskelijan kohtaaminen on keskiössä, taataan opiskelijoille hyvä lähtökohta onnistuneen opintopolun kulkemiseen. Huomion kiinnittäminen mahdollisiin keskeyttämistä ennakoiviin tekijöihin auttaa tuen tarjoamisessa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Aloituskyselyyn kannattaa panostaa, sillä se on oiva työkalu opintojen tukemiseen. Pitkäjänteisesti käytettynä, ja kehittämällä kyselyä edelleen, saadaan relevanttia tietoa opiskelijoiden tilasta, motivaatiosta ja kohdistettavan tuen tarpeesta.

Hurme Jarkko, yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Tekniikan ja Luonnonvara-alan yksikkö

Lähteet

[1] Hyvönen, I. 2020. Havaintoja korkeakoulujen kevään 2020 opiskelijavalinnoista: opiskelijavalintauudistus, COVID-19 ja lisäaloituspaikat (osa 1). Opetushallinnon tilastopalvelu. Blogi 23.10.2020. Hakupäivä 14.5.2021.

<https://tilastoneuvos.vipunen.fi/2020/10/23/havaintoja-korkeakoulujen-kevaan-2020-opiskelijavalinnoista-opiskelijavalintauudistus-covid-19-ja-lisaaloituspaikat-osa-1/>

[2] Pietiläinen, V. 2020. Poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen vaikutukset yhdenvertaisuuteen: haasteina etäopiskelun vaatimat taidot sekä oppimisen tuki ja ohjaus. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi. Hakupäivä 14.5.2021.

<https://karvi.fi/2020/06/18/poikkeuksellisten-opetusjarjestelyjen-vaikutukset-yhdenvertaisuuteen-haasteina-etaopiskelun-vaatimat-taidot-seka-oppimisen-tuki-ja-ohjaus/>

[3] Vellonen, M. & Latva-Korpela, I. 2019. Terveysalan opiskelijoiden näkemyksiä onnistuneesta opintojen aloituksesta. Laurea Journal 2.12.2019. Hakupäivä 14.5.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019120245236>

[4] Vuorinen, R., Karjalainen, M., Mylly, H., Talvi, U., Uusi-Rauva, E. & Holm, K. 2005. Opintojen ohjaus korkeakouluissa-seuranta 2005. Korkeakoulujen arviointineuvosto verkkojulkaisuja 5:2005. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi. Hakupäivä 14.5.2021.

https://karvi.fi/app/uploads/2015/08/KKA_0505V.pdf

[5] Penttinen, L., Kosonen, T., Annala, J. & Mäkinen, M. 2017. Ohjaus ja opintojen eteneminen. Eurostudent VI-tutkimuksen artikkelisarja. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:36. Hakupäivä 14.5.2021.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-498-6>

[6] Potila, A-K., Moisio, J., Ahti-Miettinen, O., Pyy-Martikainen, M. & Virtanen, V. Eurostudent VI-tutkimuksen keskeiset tulokset. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:37. Hakupäivä 14.5.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-500-6>

METATIEDOT

Tyyppi: Artikkel

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 31/2021

Julkaisuvuosi: 2021

Tekijätiedot: Hurme Jarkko

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2021062239410>

Tiivistelmä: Oulun ammattikorkeakoulussa käytetään opintojen alussa opiskelun ja tuutoroinnin kehittämisen työkaluna aloituskyselyä. Aloituskyselyllä saadaan opintojen alussa tärkeää informaatiota tuutoroinnin tueksi. Tässä artikkelissa keskitytään opiskelijan itsereflektiosta saatavan ennakkotiedon hyödynnettävyyteen opintojen alkuvaiheessa. Tuloksina esitetään opiskelijoiden näkökulma, miltä opintojen aloitusvaihe tuntuu ja mitä mahdollisia ongelmatekijöitä he siinä itse näkevät.